

Suvestinė redakcija nuo 2019-01-02 iki 2019-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. 55-1049, i. k. 0941010ISTA000I-533

Nauja įstatymo redakcija nuo 2008-10-01:

Nr. X-1722, 2008-09-15, Žin., 2008, Nr. 113-4290 (2008-10-01), atitaisyamas skelbtas: Žin., 2011, Nr. 45

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIETOS SAVIVALDOS
ĮSTATYMAS**

1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šio įstatymo tikslas – skatinti ir plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą.

18 straipsnis. Nuostatos dėl teisės aktų sustabdymo, panaikinimo, apskundimo

1. Savivaldybės tarybos priimtus teisės aktus gali sustabdyti, pakeisti ar panaikinti pati savivaldybės taryba. Kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti pagal kompetenciją savivaldybės taryba. Savivaldybės administracijos direktorius ar kiti savivaldybės viešojo administravimo subjektai savo priimtus teisės aktus gali sustabdyti ir juos pakeisti ar panaikinti. Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pagal kompetenciją priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti jis pats arba savivaldybės administracijos direktorius.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministro
2018 m. sausio 19 d. įsakymu
Nr. A1-28

**GLOBOS CENTRO VEIKLOS IR VAIKO BUDINČIO GLOBOTOJO VYKDOMOS
PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMO IR KOKYBĖS PRIEŽIŪROS TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato globos centro veiklos tikslą ir funkcijas, budinčio globotojo, fizinio asmens, globojančio (besirūpinančio) su juo giminystės ryšiais nesusijusius vaikus (toliau – socialinis globėjas), veiklą, pagalbos budintiems globotojams, socialiniams globėjams, fiziniam asmeniui, globojančiam (besirūpinančiam) su juo giminystės ryšiais susijusius vaikus (toliau – globėjas giminaitis), tėvams, šeimynų dalyviams, bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojams koordinavimą ir teikimą, globos centro ir budinčio globotojo veiklos finansavimą, globos centro veiklos kokybės priežiūrą.

3. Kiekviena savivaldybė turi užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenantiems asmenims globos centro paslaugų prieinamumą. Organizuojant globos centro veiklą prioritetas teikiamas paslaugų pirkimui, finansavimui iš nevyriausybinių organizacijų. Esant poreikiui, vienos savivaldybės teritorijoje gali veikti daugiau nei vienas globos centras. Globos centro funkcijas gali vykdyti:

3.1. savivaldybės socialinių paslaugų įstaiga arba

3.2. nevyriausybines organizacijos socialinių paslaugų įstaiga, iš kurios paslaugas perka, finansuoja savivaldybė, arba

3.3. jungtinis globos centras, užtikrinantis globos centro paslaugų teikimą kelių savivaldybių gyventojams.

PATVIRTINTA

Klaipėdos miesto savivaldybės
tarybos 2018 m. birželio 28 d.
sprendimu Nr. T2-139

BUDINČIO GLOBOTOJO VEIKLOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Budinčio globotojo veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja likusio be tėvų globos vaiko, socialinę riziką patiriančio vaiko priežiūros budinčio globotojo šeimoje organizavimą, mokėjimo už vaiko priežiūrą budinčio globotojo šeimoje dydžius ir tvarką.

2. Vaiko priežiūra budinčio globotojo šeimoje organizuojama siekiant užtikrinti netekusio tėvų globos vaiko teisių ir įstatymų ginamų interesų įgyvendinimą ir apsaugą, suteikiant vaikui tokias artimiausias šeimos gyvenimui sąlygas, kokių reikia jo fizinei, protinei, dvasinei, dorovinei bei socialinei raidai, ir tokią šeimos aplinką, kokios reikia jo gerovei.

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Budintis globotojas** – fizinis asmuo, atitinkantis Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse globėjui (rūpintojui) keliamus reikalavimus, išklauses globėjų ir įtėvių mokymus ir budinčių globotojų konsultavimo kursus, pagal su globos centru sudarytą tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį prižiūrintis likusius be tėvų globos vaikus, socialinę riziką patiriančius vaikus, su kuriais nėra susietas giminystės ryšiais, arba šioje sutartyje nustatytais atvejais teikiantis kitokią pagalbą vaiko tėvams, siekiant grąžinti vaiką į šeimą.

3.2. **Globos centras** – socialinių paslaugų įstaiga, kuri, įgyvendindama vaiko globėjo (rūpintojo) teises ir pareigas, pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį perduoda likusį be tėvų globos vaiką, socialinę riziką patiriantį vaiką prižiūrėti budinčiam globotojui, teikia ir organizuoja socialines paslaugas bei kitą pagalbą pagal poreikį vaikui ir budinčiam globotojui, taip pat kitokią pagalbą vaiko tėvams, siekiant grąžinti vaiką į šeimą.

4. Globos centro funkcijas vykdo:

4.1. biudžetinė įstaiga Klaipėdos miesto šeimos ir vaiko gerovės centras;

4.2. viešoji įstaiga „Vilniaus SOS vaikų kaimas“ pagal 2017 m. rugpjūčio 23 d. Paslaugų teikimo sutartį Nr. J9-1803 (iš ES finansuojamo projekto įgyvendinimo metu).

5. Globos centro teises ir pareigas apibrėžia Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas, funkcijas – Globos centro veiklos ir vaiko budinčio globotojo vykdomos priežiūros organizavimo ir kokybės priežiūros tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. A1-28.

II SKYRIUS VAIKO PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS BUDINČIO GLOBOTOJO ŠEIMOJE

6. Budinčiais globotojais gali tapti asmenys, atitinkantys Civiliniame kodekse globėjui (rūpintojui) keliamus reikalavimus, taip pat Socialinių paslaugų įstatyme numatytus reikalavimus budinčiam globotojui.

7. Asmuo, pageidaujantis tapti budinčiu globotoju, kreipiasi į globos centrą ir pateikia teisės aktais nustatytus dokumentus.

8. Globos centras teisės aktų nustatyta tvarka konsultuoja asmenis, pageidaujančius tapti budinčiais globotojais, vykdo budinčių globotojų pasirengimo prižiūrėti vaikus mokymus pagal Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VVTAĮT) direktoriaus patvirtintas Globėjų ir įtėvių mokymo ir konsultavimo programas

(toliau – GIMK programos), vertina budinčių globotojų pasirengimą pagal GIMK programas ir teikia siūlymus VVTAIT teritoriniam skyriui išvadai apie jų tinkamumą prižiūrėti vaikus rengti.

9. VVTAIT teritoriniam skyriui pateikus išvadą apie budinčio globotojo tinkamumą prižiūrėti vaikus, per 5 darbo dienas tarp globos centro ir budinčio globotojo pasirašoma tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartis (toliau – Sutartis), kurioje turi būti sulagta dėl šių sąlygų: sutarties šalys; sutarties objektas ir tikslas; vaiko priežiūros vieta; prižiūrimų vaikų skaičius; lėšų vaikui išlaikyti bei atlygio už vaikų priežiūrą dydis ir mokėjimų tvarka; prižiūrimo vaiko trumpalaikės socialinės globos (laikino atokvėpio) budinčiam globotojui suteikimo tvarka; sutarties šalių atsakomybė dėl netinkamo sąlygų vykdymo; kitos budinčio globotojo ir globos centro teisės ir tarpusavio įsipareigojimai; pagalbos teikimo budinčiam globotojui ir vaikui tvarka; sutarties nutraukimo sąlygos ir tvarka (sutarties forma tvirtinama globos centro direktoriaus įsakymu).

10. Veiklą budintis globotojas vykdo pagal individualios veiklos pažymėjimą.

11. Budintis globotojas prižiūri vaiką, nesusijusį giminystės ryšiais, savo gyvenamojoje vietoje ir natūralioje šeimos aplinkoje, užtikrindamas jam emocinį bei fizinį saugumą, visavertį vaiko poreikius atitinkantį ugdymą, auklėjimą ir kasdienę priežiūrą, vykdo kitas teises ir pareigas, numatytas Socialinių paslaugų įstatyme.

12. Budintis globotojas vienu metu negali prižiūrėti daugiau kaip 3 vaikų. Bendras vaikų skaičius budinčio globotojo šeimoje su savais vaikais – ne daugiau kaip 5. Prižiūrimų vaikų skaičius gali būti didesnis išimtiniais atvejais, kai neišskiriami broliai bei seserys ir tai raštu suderinta su globos centru, budinčiu globotoju. Globos centro ir budinčio globotojo tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartyje konkrečiai nurodoma, kiek ir kokio amžiaus, kokių poreikių vaikų budintis globotojas vienu metu įsipareigoja prižiūrėti.

13. Budinčio globotojo šeimoje negali būti apgyvendinami vaikai, tuo metu sergantys ūmiomis infekcinėmis ar kitomis pavojingomis užkrečiamomis ligomis.

14. Budintis globotojas vykdo vaiko priežiūrą:

14.1. kriziniais atvejais (iki 3 mėnesių), kai vaiką reikia skubiai, bet kuriuo paros metu apgyvendinti saugioje aplinkoje;

14.2. siekiant suteikti laikiną atokvėpį kitiems budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams (iki 1 mėnesio per kalendorinius metus, išimtiniais atvejais, pvz., susirgus kitam budinčiam globotojui, mirus artimajam – iki 3 mėnesių);

14.3. tol, kol baigsis vaiko laikinoji globa (rūpyba) ir vaikas bus grąžintas biologiniams tėvams ar jam bus nustatyta nuolatinė globa (rūpyba), ar jis bus įvaikintas.

15. Budintis globotojas gali vykdyti kelių Tvarkos aprašo 14 punkte numatytų rūšių priežiūrą. Tvarkos aprašo 14.1 papunktyje numatyta priežiūra gali būti keičiama į Tvarkos aprašo 14.3 papunktyje numatytą priežiūrą, jei vaikui reikia ilgesnės nei 3 mėnesių priežiūros.

16. VVTAIT teritoriniam skyriui paėmus vaiką iš šeimos ar kitos jo buvimo vietos, globos centras organizuoja vaiko apgyvendinimą budinčio globotojo šeimoje. Nesant galimybės iš karto vaiką apgyvendinti budinčio globotojo šeimoje, vaikui laikinai gali būti skiriama intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslauga Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

17. Budintis globotojas vaiko priežiūrą vykdo nuo vaiko apgyvendinimo jo šeimoje momento. Apgyvendinus socialinę riziką patiriantį vaiką budinčio globotojo šeimoje, jam skiriama globos centro direktoriaus įsakymu trumpalaikė socialinė globa globos centre nuo vaiko apgyvendinimo pas budintį globotoją dienos, kol bus paskirta laikinoji globa (rūpyba).

18. Laikinoji globa (rūpyba) vaikui, apgyvendintam budinčio globotojo šeimoje, nustatoma teisės aktais nustatyta tvarka.

19. Globos centras, tapęs vaiko globėju, suformuoja reikalingų dokumentų bylą ir teikia Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui dėl sprendimo priėmimo skirti vaikui trumpalaikę socialinę globą globos centre, vadovaudamasis Ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, teikimo ir apmokėjimo už paslaugą tvarkos aprašu, patvirtintu Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. T2-307 (toliau – Aprašas).

20. Globos centras, įvertinęs vaiko poreikius, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo socialinės globos teikimo pradžios, bendradarbiaudamas su budinčiu globotoju, sudaro individualios pagalbos vaikui planą.

21. Globos centras organizuoja budintiems globotojams laikino atokvėpio paslaugą iki 30 kalendorinių dienų per metus. Laikino atokvėpio paslaugos suteikimo budintiems globotojams tvarka nustatoma Sutartyje.

22. Globos centras vaikui budinčio globotojo atokvėpio paslaugos metu, budinčio globotojo ligos (stacionaraus gydymosi) laikotarpiu arba kai budintis globotojas negali laikinai dėl objektyvių priežasčių vykdyti Sutartyje numatytą įsipareigojimą, organizuoja apgyvendinimą kito budinčio globotojo šeimoje arba trumpalaikę socialinę globą socialinių paslaugų įstaigoje, vadovaudamasis Aprašu.

23. Vaiko priežiūra budinčio globotojo šeimoje nutraukiama globos centro direktoriaus įsakymu, kai:

23.1. vaikas, nenustačius laikinos globos (rūpybos), gražinamas tėvams;

23.2. pasibaigia vaiko laikinoji globa (rūpyba) globos centre.

24. Duomenis apie trumpalaikės socialinės globos vaikui, kuris prižiūrimas budinčio globotojo šeimoje, skyrimą, teikimą ir nutraukimą į Socialinės paramos informacinę sistemą (SPIS) suveda:

24.1. Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyrius (toliau – SPS), kai globos centras yra ne savivaldybės biudžetinė įstaiga;

24.2. globos centras, kai ši įstaiga yra savivaldybės biudžetinė įstaiga.

III SKYRIUS

MOKĖJIMAS UŽ VAIKO PRIEŽIŪRĄ BUDINČIO GLOBOTOJO ŠEIMOJE

25. Globos centro teikiamos paslaugos budintiems globotojams finansuojamos iš savivaldybės biudžeto lėšų.

26. Savivaldybės administracija globos centrui už budinčio globotojo prižiūrimą vaiką skiria ir moka:

26.1. atlygį budinčiam globotojui:

26.1.1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu nustatytos 1,0 minimalios mėnesinės algos (toliau – MMA) dydžio, nepriklausomai nuo faktiškai prižiūrimų vaikų skaičiaus, ir tais atvejais, kai neperduotas prižiūrėti vaikas, ir tuo metu, kai budinčiam globotojui suteikiamas laikinas atokvėpis;

26.1.2. atlygis budinčiam globotojui didinamas po 0,75 MMA per mėnesį už kiekvieną budinčiojo globotojo šeimoje apgyvendintą vaiką (už faktiškai suteiktas paslaugas);

26.1.3. atlygis budinčiam globotojui didinamas po 1 MMA per mėnesį už kiekvieną budinčiojo globotojo šeimoje apgyvendintą kūdikį arba vaiką, kuriam nustatytas vidutinis arba sunkus neįgalumo lygis (už faktiškai suteiktas paslaugas);

26.2. vaiko globos (rūpybos) išmokas, mokamas Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo nustatyta tvarka;

26.3. globos (rūpybos) išmokų tikslinius priedus, mokamus Išmokų vaikams įstatymo nustatyta tvarka;

26.4. išmokas vaikui, mokamas Išmokų vaikams įstatymo nustatyta tvarka, vaikui skirtą slaugos ir priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinę kompensaciją, mokamą pagal Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatymą, ir kitas išmokas, jei teisė gauti šias išmokas vaikui ir globėjui (rūpintojui) numatyta įstatymuose;

26.5. 1,25 MMA dydžio vienkartinę įsikūrimo išmoką vaiko apgyvendinimui skirtai vietai įkurti. Išmoka naudojama vaiko gyvenimo sąlygoms pritaikyti, įsigyti būtiniausiems daiktams, namų apyvokos reikmenims, taip pat kitoms einamosioms išlaidoms, susijusioms su prižiūrimo vaiko poreikių tenkinimu. Ji mokama už kiekvieną įkurtą vaiko apgyvendinimui skirtą vietą pas budintį globotoją ir pervedama per 3 savaites nuo Sutarties pasirašymo dienos. Vienkartinė įsikūrimo išmoka

grąžinama, jeigu Sutartis su budinčiu globotoju nutraukiama nepraėjus trijų mėnesių nuo Sutarties pasirašymo dienos laikotarpiui;

26.6. 3 bazinės socialinės išmokos dydžio vienkartinę išmoką vaiko, kuriam reikalinga globa (rūpyba), bet laikinoji globa (rūpyba) dar nenustatyta, išlaikymui budinčio globotojo šeimoje, kol bus nustatyta laikinoji globa (rūpyba).

27. Globos centras kas mėnesį perveda 26.1, 26.2, 26.3, ir 26.4 papunkčiuose numatytas iš savivaldybės gautas lėšas budinčiam globotojui Sutartyje nustatytais sąlygomis.

28. Tais atvejais, kai Sutartį sudaro sutuoktiniai, atlygis mokamas tik vienam iš jų.

29. Dėl atlygio gavimo budintis globotojas pateikia globos centrui patvirtintos formos paslaugų suteikimo aktą (akto formą tvirtina globos centro direktorius) ne vėliau kaip kito mėnesio antrąją darbo dieną.

30. Globos centras turi teisę prašyti budinčių globotojų pateikti išlaidas pagrindžiančius dokumentus Sutartyje nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Sutartis gali būti keičiama ar nutraukiama budinčio globotojo iniciatyva prieš tai globos centrą įspėjus ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį, jei šeimoje nėra laikinai apgyvendinto ir prižiūrimo vaiko, ir ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius, jei šeimoje yra apgyvendintas ir prižiūrimas vaikas, išskyrus atvejus, kai vaiko laikinoji globa baigiasi anksčiau šio termino.

32. Globos centras Sutartį gali nutraukti vienašališkai, iš anksto neįspėjęs budinčio globotojo, jei paaiškėja aplinkybės, dėl kurių būtini tokie sprendimai. Apie Sutarties nutraukimą budintis globotojas informuojamas motyvuotu raštu.

33. Globos centras vienašališkai gali nutraukti Sutartį:

33.1. kai budintis globotojas nevykdo Tvarkos apraše nustatytų reikalavimų ir Sutartyje numatytų įsipareigojimų;

33.2. kai budintis globotojas be pateisinamos priežasties atsisako apgyvendinti ir prižiūrėti vaiką;

33.3. kitais nenumatytais atvejais VVTAIT teritorinio skyriaus teikimu.

34. Globos centras už praėjusių biudžetinių metų budinčių globotojų veiklos organizavimą kiekvienais metais atsiskaito iki sausio 20 d. SPS pateikdamas ataskaitą.

35. Tvarkos aprašo įgyvendinimą kontroliuoja Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo.
